

Ön där alla får vad de behöver

Om någon skulle hamna på obestånd, stå utan bostad eller mat skulle grannarna genast ställa till med fest – och insamling – till stöd för den i nöd. På den grekiska ön Ikaría får alla vad de behöver. Men inte mer.

Biskop **Joseph Georgirenes** på Samos lär ha besökt Ikaría på 1600-talet och då beskrivit öborna här som "*stolta, barfota, getskinnsklädda uteliggare*". De sov alltså på marken. Med det sagt fanns varken då eller nu någon hemlöshet på denna ö i Egeiska havet.

Ikaría, utnämnd till en av världens sista blå zoner, är en exotisk prick på världskartan där folk lever friska, länge, naturnära och tillsammans. I det vänsterpräglade samhället finns inte heller någon kriminalitet, svält eller social utsatthet. Bostad finns åt alla, och skulle någon bli utan, öppnas dörrar direkt.

– Vår ö är känd för stark sammanhållning. Här hjälper vi varandra, säger ensamstående högstadieläraren **Vasilía Samioti**, som bor på Ikaría med sin tonåriga son, granne med sina föräldrar.

Hon kan inte påminna sig någon hemlös person på ön, men skulle någon visa sig stå utan bostad skulle invånarna lösa det på det sätt de brukar, säger hon. Genom att ordna en stor fest.

– Det är så vi organiserar oss för att samla in pengar och täcka allas basbehov. En hemlös skulle erbjudas tak över huvudet, mat och finansiell hjälp. Som sista utväg skulle vederbörande få bo gratis på Ikarías vårdhem, säger Vasilía som är säker på att hon skulle känna till om någon hamnade i nöd. Som högstadielärare har hon nära kontakt med skolans 120 elever och deras familjer och skulle det komma fram att en

elev hade det svårt skulle också skolan och övriga elevers föräldrar rycka in, förklarar hon.

Ikaría lyder numera under samma regelverk som övriga Grekland, så i viss mån finns också stöd att söka från kommun och stat.

– Men solidariteten bland invånarna är ett effektivare stöd än statligt bistånd, säger Vasilía Samioti.

Ungefär hälften av befolkningen är närapå självförsörjande vad gäller mat. I princip alla har egna olivträd och terrassodlingar med alla sorters grödor som förser familjerna med inte bara mättande utan också hälsosam kost. Hårt jordbruksarbete, vardaglig motion i den bergiga naturen och noll stress är ytterligare orsaker till att människor här i hög utsträckning lever friska och länge.

Nere i de små kustsamhällena kan du utöver hav, små stränder och thermabad i varma radioaktiva källor finna en enkel restaurang, en postlåda, ett bageri, en speceriaffär och möjligen ett apotek. Här arbetar och lever de som inte är jordbrukare, likafullt ett stillsamt liv. På Ikaría finns inga stora hotell, nattklubbar, neonskyltar eller tv-skärmar. Inga rikedomar utöver det naturen bjuder; oliver, druvor, bin, örter, getter och vin – och portionerna är rimliga, vinglasen små.



Fest i byn. På Ikaría missar ingen en glad afton. Den ofta förekommande byfesten, kallas Panagiria och involverar alla, utesluter ingen, och allt mat och dryck som förs till det gemensamma festbordet delas solidariskt. Foto: Lisa Thanner

Lefteris Trikiriotis förfäder har bott och verkat på Ikaría sedan 1700-talet och för tjugo år sedan tog han över släktens olivfarm. Tio hektar svårarbetad terrassodling, numera fördelad över flera familjer i släktledet. Olivskörden i år blev riklig och delas lika mellan familjerna. Liksom tillgången på vatten.

– Vi lever efter en gammal social kunskap om hur vi ska fördela naturens resurser, förklarar Lefteris och visar på dammen där källvatten samlas och via kanaler sprids till olivlundarna. Ett system där ingen kan expandera på någon annans bekostnad.

– Vi behöver inte expandera, för vi är nöjda med väldigt lite, konstaterar Lefteris och ler. Han ångrar inte det lappkast i livet han bestämde sig för som 25-åring, då han lämnade Aten, karriär, pengar – och stress – bakom sig.

Giannis Melissokomos är biodlare och har flyttat till Ikaría efter några år på Kreta och Samos. Även han kommer från Aten, där han jobbade som fordonsmekaniker när intresset för biodling startade. Giannis tycker att bisamhället och solidariteten på Ikaría påminner om varandra.

– Precis som bina tänker inte människorna här på sig själva främst. De tänker på vad som är bra för samhället.

Text: Malin Clausson

Foto: Lisa Thanner

FAKTA: IKARÍA

Folkmängd: cirka 9000

Areal: 255 km², kustlängd 102 km

Huvudstad: Agios Kirikos

Blå zon: En diet med mycket olivolja och grönsaker, daglig fysisk aktivitet, stressfri miljö och stark sammanhållning och gemenskap gör Ikaría till en av världens sista blå zoner där fortfarande 1 av 3 invånare blir äldre än 90 år.